

FYSIS (přirozenost)

Německý překlad Aristotelovy Fysiky (Hans Günter Zekl, 1987) rozlišuje mezi „Natur“ a „Naturbeschaffenheit“, což do jisté míry odpovídá českému rozlišování mezi „přírodou“ a „přirozeností“. V navázání na některé momenty Aristotelova pojetí můžeme FYSIS (nebudeme překládat do češtiny, protože to příliš nevhodnými konotacemi zavádí) chápat jako „ne-jsoucí“ (event. ne-jsoucno, ΜΕΟΝ), ale nezbytné tam, kde má být nějaké „jsoucí“ právem chápáno jako vzniklé FYSEI („od přírody“, tedy „přirozeně“). Máme-li totiž trvat na tom, že každé jsoucí, které můžeme právem chápat jako „přirozené“, nelze odvozovat ze žádného jiného jsoucího jakožto příčiny, ale musíme mu přiznat „původ“ v „něm samém“, musíme takové jsoucí důsledně odlišit od pouhého „předmětu“, tj. něčeho, co má *pouze* předmětnou stránku, což neznamená nic menšího, než že připustíme, že takové jsoucí má také stránku ne-předmětnou (tj. nikoli předmětnou), event. stránku vnitřní, niternou, především pak „ještě nenastalou“, ale „k uskutečnění se připravující, chystající“. „TO FYSIKON“ je tedy takové jsoucí, které svůj původ a zdroj nemá v příčině „jsoucí“ (tedy v nějakém již uskutečněném „jsoucnu“), nýbrž v „příčině“, která nemůže a nesmí být považována za jsoucí, za jsoucno. A právě o této ne-jsoucí „příčině“ platí, že je jedna, tj. že je společná pro všechna „přirozená“ jsoucna, které však jsou právě naopak mnohá (TA FYSIKA). Vzniká tedy velký problém, jehož řešení (nebo možná vyvrácení, prohlášení za problém falešný) je pro nás nutně úkolem, jemuž se nelze vyhýbat: jak je možné, aby FYSIS, která je „jedna“, mohla být společným „počátkem“ a „příčinou“ (pochopitelně nejsoucím počátkem a nejsoucí příčinou) mnoha „jsoucen“, která nejsou následkem jiných (vnějších) jsoucen jakožto příčin, nýbrž která mají svou příčinu „v sobě“. tj. ve svém nitru, ve své niternosti, která „ještě není“.

(Písek, 071123-1.)